

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Rex.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

Accusatus de vero crimine secreto, non tenetur ad restituendam famam, quam accusator amisit, eo quòd illud non probavit, si non tenebatur illud confiteri: imò quamvis teneretur: si non respondit accusatorem calumniari, sed decipi: nec quamvis respondeat calumniari, si non credatur sibi, quoniam credunt accusatorem non fecisse contra conscientiam. c. 18. num. 48.

Qui iniuste negavit veritatem, non tenetur in conscientia solvere pœnam illam, ad quam si confiteretur, condemnaretur teneretur tamen etiam post iniquam absolutionem solvere debitum, & interesse, citra condemnationem. cap. 18. num. 49. de iure necesse est quòd nō damnetur inauditus, & indefensus. cap. 25. n. 2.

R E X.

Volens scire futura, vel gesta ab hostibus, per eos qui habent spiritum familiarem, peccat mort. cap. 11. n.

Peccat aliena regna cupiens, vel captivò restituens, nisi aliquid iuste excuset. cap. 25. num. 1.

Peccat mort. gubernans iniuste vel ob malum finem, vel excitans factiones, vel excitatas non sedans; non providens necessa-
ria

ria ad victum, non ferens leges necessarias; aut non exequens latas: non exercens suos in armis: non munjens arces: non cumulans diuitias necessarias, vt regnum liberet à fame, vel ab hostibus: vel accumulans grauando subditos: vel prodigè largiens bona. num. 3. vel negligens refectionem, & custodiam publicarum viarum. num. 4. Non relinquens in arbitros suspicione carètes litem aliàs inextinguibilem. 4. Item peccat mort. constituens legem pœnalem ob suam utilitatem, vel ad congerendum pecunias ex transgressione eius, vel dispensans sine causa in legibus diuinis, aut naturalibus: vel condonans sine causa delicta contra legem naturalem, vel diuinam: vel suspendens sine causa lites, vel solutiones debitorũ. n. 4. 5.

Non permittens subditis suas inamunitates: bona populi vsurpās, & tenetur restituere: Item compellens minis, vel precibus importunis subditum ad donandum sibi sua bona, non interueniente causa iusta, & tenetur restituere. c. 25. n. 6.

Item peccat mort. impediens visitationẽ Monialium: exigens tributa noua absque necessitate publica, quamuis exigat in bonum finem, & multo magis si ad pompas superfluas. numer. 6. Compellens subditos ad id non obligatos sibi gratis laborare:

borare: vendens officia tam carè, vel talibus, ut probabiliter credat ementes illis malè vsuros. Cogens ad matrimonium vel impediens: præficiens operarios imperitos, & malæ conscientiæ, tenetur restituere damna: & præsentās ad beneficia Ecclesiastica (quorum est patronus) personas non idoneas: non cohibens subditos ab vsurpando alieno: negligens abolere prauas consuetudines. num. 7. & 8.

Condemnans reum non audiendo illum, & iubens interfici veneno subditum inauditum, & indefensum, vel priuans officis, vel beneficiis ad nutum non amouibilibus sola scientia priuata ductus. Peccant etiam executores talium mandatorum: secus si sint amouibilia, vel cum res notoria est, vel ex natura rei, vel ex actu constat nullam condemnando defensionem competere. Idè cum aliqua magna, & iusta causa omittit audire reum, dummodò curet pro absentis allegari alleganda. num. 9.

Quando tenetur restituere subditis, & nõ potest, securius consilium erit superflua statũs, & gratuita dona moderari, ut sic ex suis redditibus possit restituere. num. 11.

Quando peccat violando libertatem, & immunitatem Ecclesiasticam, vide tit. Excommunicatio. V I. §. I. Aut quando regis statuta

statuta & leges obligent ad mortale, vide tit. Lex.

SACERDOS.

SACERDOS debet scire legere, scribere, Scantare, & construere linguam Latinam: & scire formam & materiam cuiusvis Sacramenti, & modum administrandi illa. cap. 25. num. 133.

Omnes sacerdotes in sua ordinatione accipiunt æqualem potestatem absoluendis, quæ potestas & iurisdictio habitualis, conferitur Sacerdotibus iure divino, per Sacerdotalem characterem, & per suam consecrationem, non tamen accipiunt iurisditionem actualem, quæ prohibita est eis iure humano, donec assequantur illam ratione tituli, vel alia de licentia. cap. 4. num. 3. & cap. 27. num. 259. & 260.

At verò iurisdictio habitualis est adeò necessaria, ut sine illa non possit consistere absolutio. ca. 27. n. 272. §. 7. Et sicut huius exequutio interdicitur recens ordinatis, & vetatur eis iure humano, donec eis actualis conferatur ab Ecclesia. n. 259. §. 2. & 5. ita & eadem potest suspendi per excommunicationem, excepto articulo mortis. n. 272. §. 7. Atque extra istum articulum nullus Sacer-

Y Y dos